

TƯ TƯỞNG CỦA V.I.LÊNIN

VỀ SỬ DỤNG VÀ HỌC TẬP CHUYÊN GIA TƯ SẢN

TS. Trần Thị Băng Thanh, Nguyễn Văn Thuân

Đại học Kinh tế Quốc dân

Vào đầu năm 1921, địa vị quốc tế của đất nước Xô Viết được củng cố, một thế cân bằng lực lượng được xác lập, tuy còn “tạm thời, không ổn định, nhưng dù sao vẫn là một thế cân bằng”. Tuy nhiên, nhà nước Xô Viết đang gặp phải rất nhiều khó khăn. Do bốn năm chiến tranh đế quốc, ba năm nội chiến và can thiệp quân sự của nước ngoài, nền kinh tế quốc dân bị suy sụp.

Đứng trước vô vàn khó khăn, nhiệm vụ chính trị cơ bản, quan trọng và thiết yếu nhất lúc ấy của chính quyền Xô Viết chính là xây dựng, phát triển nền kinh tế. Lênin đã nói chính trị là biểu hiện tập trung của kinh tế, hoặc chính trị là kinh tế cô đọng lại, vì thế kinh tế quyết định chính trị. Do vậy, nhiệm vụ then chốt của chính quyền Xô Viết là làm thế nào để khôi phục và phát triển được kinh tế, chăm lo cải thiện đời sống nhân dân. Trong các nội dung quan trọng như: thuế lương thực, tô nhượng, tự do buôn bán trao đổi hàng hoá, chủ nghĩa tư bản nhà nước... vấn đề học tập cách quản lý và sử dụng chuyên gia tư sản là một vấn đề tuy nhỏ nhưng không kém phần quan trọng. Lênin là người đầu tiên đưa ra nhiều quan điểm cụ thể mang tính định hướng sâu sắc về nội dung này.

1. Sự cần thiết phải học tập chuyên gia tư sản

Ngay từ những ngày đầu, khi cách mạng mới thành công, V.I.Lênin đã sớm ý thức được rằng nếu chỉ bằng nhiệt tình cách mạng mà thiếu tri thức sẽ dẫn đến sự phá hoại công cuộc xây dựng đất nước. Để xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, V.I.Lênin nhấn mạnh phải áp dụng triệt để những thành tựu mới nhất của khoa học kỹ thuật hiện đại vào phát triển nền kinh tế quốc dân. V.I.Lênin đòi hỏi phải “biến toàn bộ cái vốn vô cùng phong phú về văn hoá, về tri thức và về kỹ thuật mà chủ nghĩa tư bản đã tích lũy lại, cái vốn mà về mặt lịch sử tất phải cần thiết cho chúng ta – biến tất cả cái đó từ chỗ là công cụ của chủ nghĩa tư bản thành công cụ của chủ nghĩa xã hội”. Người khẳng định cần phải “thực tế nắm lấy nền văn hoá đã được tạo nên bởi những quan hệ xã hội cũ và lưu lại với tính cách là cơ sở vật chất của chủ nghĩa xã hội”. V.I.Lênin cho rằng một trong những nhiệm vụ hết sức quan trọng của cách mạng xã hội chủ nghĩa là cần phải thu hút và sử dụng kinh nghiệm của các chuyên gia tư sản, nhanh chóng đào tạo giới trí thức mới, đào tạo các

cán bộ khoa học kỹ thuật mới xuất thân từ công nông. Cần phải buộc “giai cấp tư sản, kỹ thuật viên của nó, các chuyên gia của nó phục vụ chúng ta”. “Chúng ta cần những tri thức, kinh nghiệm và lao động của họ, nếu không có những cái đó thì thực tế không thể nắm lấy nền văn hoá đã được tạo nên bởi những quan hệ xã hội cũ...”.

V.I.Lênin đã chế diễu lập luận của “những người cộng sản cánh tả” cho rằng có thể xây dựng chủ nghĩa xã hội mà không cần sử dụng chuyên gia tư sản. Người coi đó là tâm lý của kẻ mông muội. V.I.Lênin khẳng định: “Đối với chúng ta, một “chuyên gia khoa học kỹ thuật” dù là chuyên gia tư sản, nhưng thạo công việc của mình, thì vẫn mười lần quý hơn người đảng viên cộng sản huênh hoang, ngày hay đêm, bất cứ lúc nào cũng chỉ sẵn sàng viết “các đề cương”, đề ra “các khẩu hiệu”, đưa ra các điều hoàn toàn trừu tượng”; thậm chí ông còn quả quyết: “tôi có thể đổi hàng tá những người ấy để lấy một chuyên gia tư sản thành thạo và nghiêm túc nghiên cứu nghiệp vụ của mình”. Nhân dân lao động hoàn toàn có thể giảm bớt “những khó khăn cụ

thể của bước quá độ – quá độ đau khổ nặng nề từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội bằng cách ngồi cùng với các nhà tư bản, học tập họ, tổ chức các Tư- rót, thực hiện chủ nghĩa tư bản nhà nước, mà chủ nghĩa tư bản nhà nước dưới chính quyền Xô Viết là ngưỡng cửa của chủ nghĩa xã hội, là điều kiện cho thắng lợi chắc chắn của chủ nghĩa xã hội”.

Để có được tri thức và kinh nghiệm về tổ chức, quản lý và phân phối với quy mô lớn, giai cấp công nhân buộc phải trả “học phí” đắt cho các chuyên gia tư sản. Những tri thức đó “chúng ta còn chưa có, cho nên chúng ta phải nạp tiền công bằng khoản lương cao hơn khoản lương mà những kẻ tổ chức là bọn tư sản đã trả”. V.I.Lênin còn cho rằng việc trả một khoản lớn học phí “là một việc đáng giá, vì cái đó có ích cho công nhân để chiến thắng tình trạng hỗn độn, tình trạng suy sụp về kinh tế và khắc phục hiện tượng lòng leo, tình trạng vô chính phủ của những kẻ tiểu tư hữu tiếp tục tồn tại là một mối nguy cơ lớn nhất, nó sẽ làm cho chúng ta diệt vong, nếu chúng ta không chiến thắng nó một cách dứt khoát, còn việc trả một khoản lớn hơn cho chủ nghĩa tư bản nhà nước thì điều ấy không những không làm cho chúng ta diệt vong, trái lại có thể đưa chúng ta đến chủ nghĩa xã hội bằng con đường chắc chắn nhất”.

Vì vậy, V.I.Lênin nhấn mạnh cần phải quý trọng “bất kì một đại biểu nào ... của trí thức tư sản, của kỹ thuật tư sản, và cần phải học tập không chỉ ở các chuyên gia, mà còn ở cả những thương gia, những nhà tư bản nhỏ tham gia hợp tác xã và các nhà tư bản khác”. Trong giới chuyên gia trí thức tư sản, Lênin đánh giá cao những người có vị trí lãnh đạo chủ chốt, có tài tổ chức sản xuất. Ông viết: “... Việc sử dụng sự giúp đỡ của trí thức tư sản... chúng tôi xin mạn phép dùng một thuật ngữ mà thoạt nghe tưởng như ngược đời: phải học tập chủ nghĩa xã hội phần lớn ở những người lãnh đạo các tư rót, phải học tập chủ nghĩa xã hội ở những nhà tổ chức lớn nhất của chủ nghĩa tư bản”.

2. Một vấn đề đặt ra là việc học tập, sử dụng các chuyên gia tư sản có mâu thuẫn với việc kiên quyết đấu tranh chống giai cấp tư sản hay không?

Chúng ta phải khẳng định rằng không hề có mâu thuẫn gì trong việc sử dụng chuyên gia tư sản với mục tiêu đấu tranh đến cùng chống lại giai cấp tư sản. Bởi lẽ, chúng ta đấu tranh chống giai cấp tư sản là đấu tranh xoá bỏ chế độ người bóc lột người của

chủ nghĩa tư bản, nhằm giải phóng giai cấp công nhân cùng toàn thể quần chúng nhân dân lao động ra khỏi mọi sự áp bức bóc lột, nghèo nàn, lạc hậu, xây dựng một thế giới hoà bình, không còn chiến tranh, không còn áp bức bóc lột. Thế giới đó, xã hội đó chính là mô hình xã hội – Xã hội chủ nghĩa. Mục tiêu cuối cùng này của giai cấp vô sản không bao giờ thay đổi. Để đạt được mục tiêu đó, bên cạnh việc luôn luôn cảnh giác, đấu tranh chống lại giai cấp tư sản, giai cấp vô sản phải biết cách tận dụng những thành tựu của chủ nghĩa tư bản, đặc biệt là những tri thức, kinh nghiệm của các chuyên gia tư sản, phải biết cách sử dụng họ và đưa họ vào guồng máy của mình để biến lý tưởng của mình thành hiện thực. Nói cách khác, việc kiên quyết đấu tranh chống giai cấp tư sản với việc sử dụng chuyên gia tư sản đều là cách thức, biện pháp, con đường mà giai cấp vô sản sử dụng để đạt được mục tiêu cuối cùng của mình – xây dựng thành công xã hội xã hội chủ nghĩa. Vì thế, V.I.Lênin đã viết: “Chính quyền Xô Viết không bao giờ được dừng lại trong việc thực hiện nhiệm vụ của mình là đè bẹp sự phản kháng của bọn bóc lột (...). Song hiện nay, nhiệm vụ đè bẹp sự phản kháng về căn bản đã được hoàn thành và trước mắt bây giờ là nhiệm vụ quản lý nhà nước”. Sau chiến thắng của cách mạng tháng Mười, chúng ta cần hiểu và phải hiểu chiến thắng giai cấp tư sản không chỉ dừng lại ở việc giành chính quyền, giành chính quyền mới chỉ là bước đi đầu tiên trên hành trình vươn tới xã hội mới. Giai cấp vô sản phải giành được thắng lợi trên tất cả các lĩnh vực. Lênin đã giải thích rõ hơn: “Ngày nay, sau khi chúng ta đã chiến thắng giai cấp tư sản về mặt chính trị và đã củng cố chiến thắng đó bằng quân sự, thì chúng ta phải đạt được chiến thắng đó trong lĩnh vực tổ chức kinh tế quốc dân, tổ chức sản xuất, trong lĩnh vực kiểm kê và kiểm soát có tính chất toàn dân... Nhiệm vụ ấy ngày nay chúng ta phải giải quyết theo lối mới, lợi dụng những yếu tố về tài năng tổ chức, về vốn hiểu biết kỹ thuật mà xã hội trước đã tích lũy được; những yếu tố mà chín phần mười, và có thể là chín mươi chín phần trăm, lại thuộc về giai cấp đối lập một cách thù địch với cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”.

Chủ nghĩa tư bản đã tạo ra những hệ thống tổ chức lao động mà trong điều kiện có sự bóc lột quần chúng nhân dân, thì những hệ thống đó là một hình thức độc ác nhất để cho một thiểu số các giai cấp

hữu sản nô dịch và bòn rút số lao động phụ thêm, bòn rút sức lực, máu và thần kinh của những người lao động; nhưng đồng thời, những hệ thống tổ chức lao động ấy cũng là tổ chức sản xuất có tính chất khoa học nhất mà những nước kém phát triển hơn phải bắt chước để nâng cao năng suất lao động. Lênin đã chứng minh điều này: “Ví dụ, phương pháp Tay-lo nổi tiếng, được áp dụng phổ biến ở Mỹ, nổi tiếng vì nó là thành tựu mới nhất của sự bóc lột tư bản chủ nghĩa điên cuồng nhất. Cho nên rất dễ hiểu là chế độ ấy bị quần chúng công nhân vô cùng thù ghét và phẫn nộ. Nhưng đồng thời không một phút nào được quên rằng phương pháp Tay-lo bao hàm một sự tiến bộ lớn của khoa học, nó phân tích một cách có hệ thống quá trình sản xuất và mở đường cho việc nâng cao năng suất lao động của con người lên rất nhiều. Những công trình nghiên cứu khoa học mới bắt đầu ở Mỹ nhân việc áp dụng phương pháp Tay-lo, nhất là việc nghiên cứu các động tác, như người Mỹ nói, đã đem lại vô số tài liệu, nói chung, cho phép dạy cho quần chúng lao động biết áp dụng những biện pháp lao động cao hơn rất nhiều, và nói riêng, biết tổ chức lao động cao hơn nhiều”.

Một lần nữa Lênin đã khẳng định việc sử dụng chuyên gia tư sản trong thời đại mới là đúng đắn: “Do đó, từ nay việc lôi cuốn những người trí thức tư sản tham gia công tác là một nhiệm vụ thực tế trước mắt, chín muồi và cần thiết. Nếu coi sự lôi cuốn này là sự dao động của chính quyền, là một sự từ bỏ nào đó những nguyên tắc của chủ nghĩa xã hội, là một sự thoả hiệp mà không thể dung thứ được với giai cấp tư sản, thì thật là phi lý đến nực cười”. Hoặc Lênin nhấn mạnh: “Sau khi tiến đến chỗ có thể và phải quản lý đất nước, chúng ta đã không tiếc tiền bạc để thu hút về phía mình những phần tử có văn hoá cao nhất do chủ nghĩa tư bản đào tạo, và dùng họ vào việc chống lại sự ly tán của những người tiểu tư hữu – thế mà gọi việc đó là “thoả hiệp” thì như vậy nghĩa là hoàn toàn không biết nghĩ gì về những nhiệm vụ kinh tế của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội...”.

3. Các hình thức học tập và sử dụng chuyên gia tư sản

Đứng trước khó khăn thực tại, Lênin ý thức sâu sắc rằng, trong một thời gian nhất định nước Nga Xô Viết muốn đuổi kịp, sánh ngang với trình độ văn minh ở các nước Tây Âu thì phải ra sức sử dụng,

học tập những thành quả khoa học, kỹ thuật của các nước tư bản tiên tiến. Lênin chỉ ra phương pháp học tập: “Nhiệm vụ của chúng ta là học tập chủ nghĩa tư bản nhà nước của người Đức, dốc hết sức ra bắt chước nó mà không ngại dùng biện pháp độc tài để đẩy nhanh sự bắt chước đó hơn cả vua Piôt khi ông ta thúc đẩy nước Nga cổ dã man bắt chước chế độ Tây Âu mà không ngần ngại dùng những thủ đoạn dã man để đấu tranh với tình trạng dã man”. Việc dùng cả những *biện pháp “độc tài”, những thủ đoạn “dã man”* để bắt chước chủ nghĩa tư bản nước ngoài là điều cần thiết vì lúc bấy giờ (năm 1918) nước Nga đang lâm vào tình trạng hỗn loạn và khủng hoảng nghiêm trọng.

Nhưng sau 3 năm, quan niệm của Lênin về việc sử dụng trí thức tư sản đã có những thay đổi rõ rệt. Từ chỗ dùng biện pháp cứng rắn buộc các chuyên gia của giai cấp tư sản phải phục vụ giai cấp vô sản (1918) đến chỗ cần phải có chính sách mềm dẻo đối với họ (1921). Lênin chủ trương *trả tiền công cao* cho những chuyên gia giỏi nhất trong mỗi lĩnh vực tri thức dù những chuyên gia này ở trong nước Nga hay đến từ nước ngoài. Theo quan điểm của Lênin, chúng ta không nên tiếc tiền để thuê chuyên gia tư sản. Ông đã phân tích, nói theo quan điểm của một nước xã hội xã hội chủ nghĩa đã phát triển, thì việc trả lương cho các đại diện của giới trí thức tư sản cao hơn nhiều lần so với công lao động của người công nhân ưu tú là một điều hoàn toàn không công bằng và không đúng. Nhưng trong điều kiện thực tế hiện nay chúng ta nhất thiết phải thực hiện điều đó. Bởi: “để tổ chức sản xuất theo những nguyên tắc mới của nước Nga, để nâng cao năng suất lao động, để dạy cho nhân dân ta cái nghệ thuật lao động trong những điều kiện tốt hơn, để làm việc đó chúng ta sẽ phải thuê chẳng hạn hai nghìn chuyên gia lớn nhất thuộc các lĩnh vực tri thức khác nhau – chuyên gia người Nga và còn nhiều hơn nữa trong số chuyên gia nước ngoài, như chuyên gia Mỹ – nếu chúng ta phải trả cho họ năm mươi hay một trăm triệu rúp mỗi năm thì xét trên quan điểm lợi ích của kinh tế quốc dân nói chung, trên quan điểm của việc chuyển từ những phương thức sản xuất lỗi thời sang những phương thức mới nhất, hoàn thiện nhất, thì việc chi phí như vậy là hoàn toàn có căn cứ. Trả một món tiền như vậy cho việc huấn luyện những phương thức và phương pháp sản xuất tốt nhất, là một việc cần làm và đáng làm, và món tiền ấy chúng ta sẽ

phải trả vì chỉ khi nào cách mạng xã hội chủ nghĩa thắng lợi ở các nước khác mới cho phép có được một cách khác để có sự chỉ đạo như vậy”. Nếu phải trả cho mỗi “ngôi sao bạc nhất ấy” – những ngôi sao thường xuyên “la ó rằng công nhân là đời bại” một năm là 25000 rúp hay gấp đôi, thậm chí gấp bốn cũng là việc phải làm. Vì mục tiêu xây dựng xã hội mới tốt đẹp hơn thì chúng ta buộc phải có những chính sách đãi ngộ thích hợp, phải bằng mọi cách lôi kéo, tận dụng triệt để những chuyên gia tư sản bằng bất cứ giá nào.

4. Người cộng sản học tập chuyên gia tư sản như thế nào?

Một câu hỏi đặt ra, chúng ta vẫn biết việc học tập chuyên gia tư sản là thiết yếu đối với chính quyền Xô- Viết lúc bấy giờ, nhưng liệu chúng ta có phải đánh đổi tất cả để học tập nó hay học theo tất cả những gì mà chủ nghĩa tư bản có?

Câu trả lời này đã được Lenin lý giải một cách cụ thể:

Thứ nhất và trước tiên chúng ta phải tiếp tục khẳng định rằng việc học tập chuyên gia tư sản là rất cần thiết. Bởi vì xuất phát từ những nhiệm vụ đã nêu ở phần trên, xuất phát từ nhiệm vụ quan trọng nhất là xây dựng bộ máy nhà nước, nên Lenin đặc biệt nhấn mạnh: “Muốn đổi mới bộ máy nhà nước của chúng ta, phải cố gắng hết sức đặt cho mình nhiệm vụ sau đây: một là học tập, hai là học tập, ba là học tập mãi, và sau nữa phải làm cho học thức ở nước ta không nằm trên giấy hoặc là một lời nói theo một nửa... phải là sao cho học thức thực thật sự ăn sâu vào trí não, hoàn toàn và thực tế trở thành một bộ phận không thể thiếu của cuộc sống chúng ta”. Lenin còn chỉ rõ việc học tập của người cộng sản phải là sự kết hợp giữa việc sử dụng, học tập một cách gián tiếp bằng lý thuyết, sách vở, mô hình, kinh nghiệm với việc sử dụng, học tập một cách trực tiếp từ những chuyên gia và trí thức tư sản.

Mặc dù chúng ta đều biết, chuyên gia tư sản không bao giờ chủ động, nhiệt tình, tự nguyện giúp đỡ chúng ta một cách vô tư, mà ngược lại trong sự giúp đỡ đó bao giờ cũng hàm chứa những toan tính, vụ lợi. Nhưng dù có như vậy đi nữa, thì chúng ta cũng phải chấp nhận vì nhiệt tình cách mạng không thể thay thế cho tri thức, sự hệt hăng tri thức đó phải trả giá dù rất đắt. Lenin viết: “Tất cả các đồng chí đều phải làm kinh tế. Bên cạnh các đồng chí sẽ có

các nhà tư bản... họ sẽ quơ của các đồng chí những món lợi nhuận lên tới hàng trăm phần trăm, họ sẽ làm giàu bên cạnh các đồng chí. Cứ để họ làm giàu, còn các đồng chí sẽ học được cách quản lý kinh tế, chỉ có như thế, các đồng chí mới xây dựng được nước cộng hoà cộng sản chủ nghĩa... mọi sự lơ là đều là tội lỗi rất nặng. Cho nên cần lao vào khoa học đó, một khoa học rất khó khăn, gian khổ và đôi khi còn khắc nghiệt nữa, vì không như thế thì không có con đường nào khác”.

V.I.Lenin luôn căn dặn những người cộng sản phải “học tập những người có kiến thức chuyên môn (những chuyên gia) và có kinh nghiệm trong tổ chức các xí nghiệp lớn (các nhà tư bản). “Người cộng sản không sợ học các chuyên gia tư sản kể cả thương gia, những nhà tư bản nhỏ, chỉ cần dùng kinh nghiệm thực tiễn để kiểm tra kết quả của việc học tập ấy... Chớ nên suy tính về “học phí”. Chớ có phải sợ trả đắt, miễn là thu được kết quả tốt”.

Thứ hai, theo Lenin trong việc kế thừa, tiếp thu nền văn hoá, khoa học, kỹ thuật của chủ nghĩa tư bản, giai cấp vô sản phải biết chọn lọc, biết phân biệt như thế nào đó để nhận diện đúng được “những cái cần thiết cho chủ nghĩa tư bản với những cái cần thiết cho chủ nghĩa cộng sản”. Hơn thế nữa ông còn có quan điểm triệt để và rõ ràng hơn khi cho rằng việc kế thừa, tiếp thu đó phải xét theo quan điểm thế giới quan của chủ nghĩa Mác và những điều kiện của đời sống và của cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản trong thời đại chuyên chính vô sản.

Lenin đã phân tích rõ ràng rằng việc lợi dụng các chuyên gia tư sản – những sự phục vụ đó là tuyệt đối cần thiết cho bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, nhất là ở một nước nông nghiệp như nước Nga. Nhưng Người cũng chỉ rõ: “khi nhận những sự phục vụ đó, phải giữ quyền tối cao, sự lãnh đạo và kiểm soát của chính quyền Xô- Viết đối với những kẻ giúp việc và những trợ thủ mới của mình- là những kẻ thường hoạt động chống lại chính quyền Xô Viết và âm thầm nuôi hy vọng chống lại chính quyền đó”.

Vấn đề sử dụng và học tập chuyên gia tư sản, hoặc nói cách khác là học tập và kế thừa những thành tựu của chủ nghĩa tư bản được Lenin trình bày trong các tác phẩm của mình đã mang ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc. Những luận giải sâu sắc của Lenin đã để lại cho chúng ta những bài học quý báu. Đó là:

Thứ nhất, Lênin đã để lại cho chúng ta một tư tưởng đặc biệt có giá trị. Đó là tư tưởng cho rằng để xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, không thể chỉ bằng nhiệt tình cách mạng mà yếu tố hết sức quan trọng không thể thiếu được là tri thức, học vấn, trí tuệ. Chính vì vậy, chúng ta phải luôn luôn đặt vấn đề học tập lên trên hết, đặc biệt là học tập những thành tựu của chủ nghĩa tư bản thông qua các chuyên gia tư sản giỏi. Đã trên bảy thập kỷ trôi qua, song tư tưởng của ông không hề cũ mà ngày càng được thực tiễn lịch sử minh chứng. Tư tưởng của Lênin không chỉ đúng với các nước xã hội chủ nghĩa, mà còn đúng với tất cả các nước khác. Trước thềm thế kỷ XXI, khi mà tri thức khoa học trở thành một trong những động lực thúc đẩy lịch sử, bất cứ quốc gia nào coi nhẹ nó, sẽ không thể tránh khỏi nguy cơ tụt hậu.

Thứ hai, nước Nga cũng như các nước xã hội chủ nghĩa khác phải xóa bỏ những định kiến sai lầm về chủ nghĩa tư bản như quan niệm cho rằng “chủ nghĩa tư bản cái gì cũng xấu, còn chủ nghĩa xã hội cái gì cũng tốt”. Chúng ta phải luôn nhìn thẳng vào thực tế và phải nhìn thấy những yếu điểm của mình, nhận ra những khó khăn của mình để khắc phục và vượt qua, cũng như phải nhìn thấy những ưu điểm của chủ nghĩa tư bản mà học tập và noi theo.

Thứ ba, chúng ta cũng phải xác định xem học tập như thế nào là có hiệu quả nhất. Như Lênin đã nhấn mạnh, việc sử dụng và học tập phải trên tinh thần chủ động, sáng tạo. Nếu không có tinh thần chủ

động sáng tạo, không có tinh thần tự tôn và tự cường dân tộc, không biết dựa vào những cái đang được sử dụng và học tập để “ché biên”, tạo ra những cái của riêng mình, thì chúng ta vẫn chỉ là “phương tiện”, là “thị trường” đơn thuần của nền kinh tế thế giới, vẫn bị bóc lột về kinh tế và bị phụ thuộc về nhiều mặt.

Việt Nam cũng là một trong những nước đang phát triển theo con đường xã hội chủ nghĩa. Đối với Việt Nam, đây là một con đường mới mẻ, nhiều trở ngại và đầy chông gai. Đồng thời xu thế toàn cầu hoá, hội nhập vào nền kinh tế thế giới cũng đặt ra những thách thức vô cùng lớn lao. Vì vậy, mục tiêu tổng quát mà Đảng ta đề ra trong Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX đã viết: “... tạo nền tảng để đến năm 2020 nước ta căn bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Nguồn lực con người, năng lực khoa học và công nghệ, kết cấu hạ tầng, tiềm lực kinh tế, quốc phòng an ninh được tăng cường... vị thế của đất nước ta trên trường quốc tế được nâng cao”. Với mục tiêu như vậy, mà đất nước ta còn rất nghèo và khó khăn... nên chúng ta phải tìm cho mình một hướng đi đúng đắn, một con đường rút ngắn, nhanh nhưng phải hiệu quả- con đường đó buộc chúng ta phải có sự kế thừa chọn lọc những thành tựu của nền văn minh nhân loại, trong đó có những thành tựu của chủ nghĩa tư bản, đồng thời sự học tập đó phải là một quá trình vận dụng linh hoạt và sáng tạo không ngừng. □

Tài liệu tham khảo:

1. Lênin toàn tập - tập 36 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
2. Lênin toàn tập - tập 40 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
3. Lênin toàn tập – tập 41 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
4. Lênin toàn tập – tập 42 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
5. Lênin toàn tập – tập 43 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
6. Lênin toàn tập – tập 44 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
7. Lênin toàn tập – tập 45 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
8. Lênin toàn tập – tập 53 (1978), Nxb Tiến Bộ, Matxcova.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ IX, Nxb CTQG HN.
10. Đào Xuân Sâm (1990), Chính sách kinh tế mới của Lênin và công cuộc đổi mới của chúng ta, Nxb Sự thật Hà Nội.